МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ФАКУЛЬТЕТ АГРОТЕХНОЛОГІЙ

ПОГОДЖЕНО
Декан факультету агротехнологій
_____А.В. Дробітько
"02" 07 2021 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ
Перший проректор
_____ Д.В. Бабенко
"02" 07 2021 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА З НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ

ВВЕДЕННЯ ДО МАЙБУТНЬОЇ ПРОФЕСІЇ: НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА
З АГРОНОМІЧНИХ ДИСЦИПЛІН
освітньо-професійна програма
«Агрономія»
для здобувачів початкового рівня (короткий цикл) вищої освіти
1-о року
очної (денної) форми навчання
на 2021-2022 навчальний рік

Ступінь вищої освіти **Молодший бакалавр**
Галузь знань **20 Аграрні науки та продовольство**
Освітня спеціальність **201 Агрономія**
Мова викладання **українська**

Курс – I
Семестр – 2
Всього годин – 30 год. / 1,0 кред.
Термін проведення практики – 11.07.-15.07.2022
Тривалість практики – 1 тиждень
Форма контролю – залік

МИКОЛАЇВ

2021

Робоча програма **відповідає меті та особливостям освітньо-професійної** програми «Агрономія» **початкового рівня (короткого циклу) вищої освіти,** затвердженої Вченою **радою Миколаївського національного аграрного** університету 23.02.2021 **р. (протокол № 7).**

Розробники програми: **канд. с.-г. наук, доцент А.В. Дробітько, д-р с.-г.** наук, професор В.В. Гамаюнова, д-р с.-г. наук, професор С.Г. Чорний, канд. с.-г. наук, доцент О.А. Коваленко, канд. с.-г. наук, доцент Н.В. Нікончук, канд. с.-г. наук, доцент Т.М. Манушкіна, Миколаївський національний аграрний університет.

"07" червня 2021 р. А. В. Дробітько
В. В. Гамаюнова
С. Г. Чорний
О. А. Коваленко
Н. В. Нікончук
Т. М. Манушкіна

Обговорено і схвалено на засіданні кафедри землеробства, геодезії та землеустрою
Протокол № 12 від «09» червня 2021 р.
Завідувач кафедри _____ В. В. Гамаюнова

Обговорено і схвалено на засіданні кафедри ґрунтознавства та агрохімії
Протокол № 14 від «26» травня 2021 р.
Завідувач кафедри _____ С.Г. Чорний

Обговорено і схвалено на засіданні кафедри рослинництва та садово-паркового господарства
Протокол № 14 від «04» червня 2021 р.
Завідувач кафедри _____ О. А. Коваленко

Обговорено і схвалено на засіданні кафедри виноградарства та плодоовочівництва
Протокол № 9 від «10» червня 2021 р.
Завідувач кафедри _____ Н. В. Нікончук

Обговорено і схвалено на засіданні науково-методичної комісії факультету агротехнологій
Протокол № 10 від 17.06.2021 р.
Голова науково-методичної комісії _____ Т. М. Манушкіна

ВСТУП

Навчальна практика «Введення до майбутньої професії: навчальна практика з агрономічних дисциплін» для здобувачів вищої освіти є компонентою освітньо-професійної програми підготовки здобувачів вищої освіти початкового рівня (короткий цикл) вищої освіти за спеціальністю 201 Агрономія галузі знань 20 Аграрні науки та продовольство та узгоджується з її метою – підготовка молодших бакалаврів за спеціальністю 201 Агрономія спрямована на формування у здобувачів вищої освіти знань, умінь та навичок для застосування в професійній діяльності в агрономії, спрямованих на вирішення завдань з організації і технології виробництва високоякісної екологічно чистої сільськогосподарської продукції та збалансованого природокористування через теоретичне та практичне навчання.

Місцем проведення практики є сучасні високотехнологічні підприємства (організації, установи) аграрного виробництва та науки.

Порядок проведення навчальної практики та звітність здійснюється згідно з "Положенням про проведення практики студентів вищих навчальних закладів".

Обсяг навчальної практики «Введення до майбутньої професії: навчальна практика з агрономічних дисциплін» складає 30 год.

МЕТА І ЗАВДАННЯ ПРАКТИКИ

Мета навчальної практики – ознайомлення здобувачів вищої освіти безпосередньо на аграрних підприємствах із особливостями агрономічних дисциплін, відпрацювання вмінь і навичок зі спеціальності, закріплення знань, отриманих при вивченні циклу теоретичних дисциплін та придбання практичного досвіду.

Основним її **завданням є** набуття здобувачами вищої освіти професійних умінь і навичок у поєднанні із закріпленням, розширенням і систематизацією одержаних у вищому навчальному закладі теоретичних знань та готовність майбутнього фахівця до самостійної трудової діяльності.

За період практики здобувачі вищої освіти набувають досвід роботи за обраною спеціальністю, виконуючи в конкретному базовому господарстві функціональні обов'язки на посадах, наближених до агрономічних (помічник агронома, агроном відділку, агроном, головний агроном тощо). Під керівництвом головного агронома господарства здобувачі вищої освіти виконують програму практики, опановуючи сучасну організацію виробництва, вміння проводити агроекономічний аналіз системи землеробства і оцінювати сучасні технології в галузі рослинництва.

ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ

Навчальна практика проводиться упродовж 1 тижня на базі філій кафедр факультету агротехнологій (аграрних підприємствах Миколаївської області) під керівництвом викладачів відповідного профілю.

Перед початком навчальної практики здобувачі вищої освіти повинні пройти інструктаж з техніки безпеки, за місцем проходження практики, який проводять спеціалісти господарства.

Під час проведення практики здобувачі вищої освіти ведуть щоденник за встановленою формою (табл. 1), в якому роблять записи про види робіт за кожний день, спостереження, критичний аналіз.

Таблиця 1

Форма ведення щоденника навчальної практики

Дата	Тема та зміст роботи	Підпис керівника практики	Примітка

У ході проведення навчальної практики здобувачі вищої освіти виконують завдання для всіх здобувачів вищої освіти (табл. 2) та індивідуальні завдання.

Після закінчення практики викладач перевіряє щоденник і оцінює знання здобувача вищої освіти згідно Європейської кредитно-трансферної системи.

Таблиця 2

Завдання на навчальну практику для здобувачів вищої освіти

Дата	Завдання
11.07.2022	Проведення інструктажу з техніки безпеки
11.07.2022	Ознайомлення з господарством
11.07.2022	Агроекономічний аналіз діючої в господарстві системи землеробства
12.07.2022	Аналіз структури рослинницької галузі господарства та технологій вирощування сільськогосподарських культур
13.07.2022	Система насінництва в господарстві
14.07.2022	Виконання індивідуальних завдань
15.07.2022	Залік

Індивідуальні завдання на навчальну практику для здобувачів вищої освіти

Індивідуальне завдання видається кожному здобувачу вищої освіти. Розробляє його керівник практики від кафедри. Зміст індивідуального завдання повинен враховувати конкретні умови та можливості підприємства (організації, установи), відповідати завданням виробництва і водночас відповідати цілям і завданням навчального процесу.

Кожен здобувач вищої освіти у ході навчальної практики має зібрати дані у господарстві відповідно до програми практики.

Програма навчальної практики

1. **Агроекономічний аналіз діючої в господарстві системи землеробства.**
   - структура земельних угідь та їх використання в господарстві;
   - термінологічний ключ для визначення назви системи землеробства;
   - господарська оцінка системи землеробства;
   - система сівозмін у господарстві та їх освоєння;
   - система обробітку ґрунту в польовій сівозміні;
   - система удобрення ґрунту в польовій сівозміні, фактично здійснена в 20_ році;
   - фактична система контролю бур'янів у господарстві;
   - економічна ефективність системи землеробства в господарстві за результатами років (вказати роки).
2. **Рослинницька галузь господарства та технології вирощування сільськогосподарських культур**
   - фенологічні спостереження, густота стояння рослин, біологічна врожайність і структура врожаю;
   - облік виконуваних агрозаходів, строки та якість їх проведення;
   - аналіз рівня врожайності в зв'язку із прийомами вирощування та погодними умовами вегетаційного періоду;
   - зауваження стосовно технологічних заходів;
   - рекомендовані заходи, що, на думку здобувачів вищої освіти, сприятимуть підвищенню продуктивності культур, технології вирощування яких аналізують практиканти.
3. **Насінництво і насіннєзнавство**
   - система насінництва в господарстві (районі), його специфіка;

- стан насіннєвих посівів, доглядом за ними, особливостями збирання та підготовкою до зберігання насіння;
- сортозаміна та сортопоновлення;
- районовані та перспективні сорти, економічна оцінка їх вирощування у господарстві;
- додержання просторової ізоляції, збереження сортів від механічного засмічення, проведенням апробації сортових посівів;
- знайомство з машинами і знаряддями, які використовуються для вирощування, сушіння, протруювання, затарювання, транспортування насіннєвого матеріалу; з роботою насіннєочисних та калібрувальних заводів стосовно зернових, технічних культур та багаторічних трав;
- знайомство з веденням у господарстві шнурової книги обліку сортового насіння та роботою районної державної насіннєвої інспекції.

ФОРМИ І МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Форми і методи контролю етапів навчальної практики наведено у табл. 3.

Таблиця 3

Форми і методи контролю етапів навчальної практики

№ п/п	Етап практики	Форма роботи під час практики	Форма контролю	Кіль-кість балів
1	Інструктаж з техніки безпеки	Запис у журналі з техніки безпеки	-	-
2	Ознайомлення з господарством	Опис організаційно-економічної характеристики господарства	Перевірка розділу у щоденнику з практики	10 6
3	Агроекономічний аналіз діючої в господарстві системи землеробства	Опис ґрунтово-кліматичних умов у щоденнику з практики	Перевірка розділу у щоденнику з практики	10 6
4	Аналіз структури рослинницької галузі господарства та технологій вирощування сільськогосподарських культур. Система насінництва в господарстві	Опис технологій у щоденнику з практики	Перевірка розділу у щоденнику з практики	10 6
5	Виконання практичних та індивідуальних завдань	Щоденник практики	Перевірка розділу у щоденнику з практики	30 18
6	Залік	-	Залік	40 24
Всього по навчальній практиці		-	-	100 60

ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ ПРАКТИКИ

Щоденник – це основний документ студента під час проходження практики. Всі одержані відомості студент записує в щоденнику, що дає можливість краще засвоїти теоретичні знання і практичні навики. Щоденник виробничої практики є звітним документом про виконання студентом програми практики.

Під час практики студент щодня коротко повинен записувати в щоденник усе, що він зробив за день для виконання календарного плану проходження практики. Записи в щоденнику практикант веде щоденно, в яких вказується дата, назва технологічного процесу (роботи), в якому він приймав безпосередньо участь, описуються головні складові елементи процесу (роботи), сорти, гібриди культур, попередники, якість підготовки і стан ґрунту, склад агрегату, змінна норма виробітку і фактично виконана робота за зміну, якість роботи, труднощі, недоліки в ході виконання та шляхи їх подолання, відхилення у виконанні окремих технологічних процесів від рекомендованих тощо. Обов’язково вказати, що саме зробив практикант в організації вказаного технологічною процесу (роботи).

Крім того, необхідно записувати власні спостереження і робити аналіз кожного робочого дня, відмічати виявлені недоліки, їх причини і методи усунення, давати пропозиції по покращенню якості робіт.

У випадках, коли через несприятливі погодні умови виконання програми практики в рільництві стає неможливим, практикант повинен працювати зі звітами про виробничу діяльність господарства за минулі роки, книгою історії полів, рекомендаціями з раціонального використання добрив, засобів захисту рослин та іншими матеріалами, які потрібні для написання звіту про виробничу практику. Таких записів, як "Йшов дощ ", в щоденнику не повинно бути.

Після закінчення практики щоденник подається керівникам практики від підприємства та університету.

Щоденник повинен бути грамотно написаний, естетично оформлений, завірений підписами керівника підприємства та скріплений печаткою і зданий на відповідну кафедру для перевірки та захисту протягом тижня після закінчення практики. На основі перевірки змісту щоденника і його рецензування викладачем, студенту виставляється оцінка і він допускається до заліку.

Оцінка за практику вноситься в залікову відомість і в залікову книжку здобувача вищої освіти.

РЕЙТИНГОВА ОЦІНКА З ПРАКТИКИ ТА СХЕМА ПОТОЧНОГО ТА ЗАКЛЮЧНОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Успішність здобувача вищої освіти оцінюється шляхом підсумкового контролю. Дані про успішність здобувача вищої освіти заносяться викладачами в “Залікову відомість”, “Екзаменаційну відомість”.

Важливим елементом системи контролю знань є встановлення межі кількісної оцінки рейтингу здобувача вищої освіти. В університеті прийнято 100-бальну оцінювальну шкалу.

Максимальна кількість балів, яку може отримати студент в результаті проходження практики – 100 балів. Сума балів, набраних здобувачем вищої освіти під час виконання всіх видів робіт за практику, сумується.

При цьому до залікової книжки здобувача вищої освіти виставляється загальна кількість балів та оцінка за національною шкалою згідно з табл. 4.

Таблиця 4

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти, та шкала оцінювання – залік

Сума балів за всі види освітньої діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	зараховано
82-89	B	
75-81	C	
64-74	D	
60-63	E	
35-59	FX	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Шкала рейтингової оцінки знань здобувачів вищої освіти з технологічної практики наведена в таблиці 5.

Таблиця 5

РЕЙТИНГОВА СИСТЕМА КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Вид контролю знань студентів	Всього балів
Інструктаж з техніки безпеки	-
Ознайомлення з господарством	10 6
Агроекономічний аналіз діючої в господарстві системи землеробства	10 6
Аналіз структури рослинницької галузі господарства та технологій вирощування сільськогосподарських культур. Система насінництва в господарстві	10 6
Виконання практичних та індивідуальних завдань	30 18
Оформлення щоденника з практики	40 24
Всього балів	100 60

ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДОВАНИХ ЛІТЕРАТУРНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЗАКОНОДАВЧО-НОРМАТИВНИХ АКТІВ

1. Науменко С. І. Практикум із фітофармакології : навчальний посібник. Київ: Кондор Видавництво, 2015. 314 с.

2. Городній М. М. Агрохімія. Київ: ПП «Мастер Принт», 2015. 437 с.

3. Лико С. М. Екологічний контроль в агропромисловому комплексі: навчально-методичний посібник. 2016. 304 с.

4. Телегуз О. Г., Шпаківська І. М., Єфімчук Н. М. Практикум з агроекології: навчально-методичний посібник. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2017. 176 с.

5. Марков І. Л., Башта О. В., Гентош Д. Т., Глим'язний В. А., Дерменко О. П., Черненко Є. П. Фітопатологія: Підручник; за ред. І. Л. Маркова. Київ, 2017. 548 с.

6. Ушкаренко В. О., Вожегова Р. А. та ін. Методика польового досліду (Зрошуване землеробство): навчальний посібник – стереотипне видання, 2018. 448 с.

7. Господаренко Г. М. Агрохімія. Київ: ПОВ «СІК ГРУП Україна», 2018. 560 с.

8. Каленська С. М., Новицька Н. В., Гарбар Л. А. Рослинництво: навчальний посібник. Компрінт, 2018. 616 с.

9. Аверчев О. В., Сидякіна О. В., Берднікова О. Г., Ладичук Д. О. Вирощування сільськогосподарських культур при застосуванні краплинного зрошення: навчальний посібник. Херсон: Видавництво «Молодий вчений», 2019. 132 с.

10. Шкатула Ю. М., Ткачук О. П., Тітаренко О. М. Сільськогосподарська екологія: навчальний посібник. Вінниця: ВНАУ, 2019. 542 с.

11. Практикум з гербології / М.П. Косолап, М.Ф. Іванюк, І.Д Примак і ін. Київ: НУБІП, 2019. 930 с.

12. Петриченко В. Ф., Лихочвор В. В. Рослинництво. Нові технології вирощування польових культур: підручник.- 5-те вид., виправ., допов. Львів: НВФ "Українські технології", 2020. 806 с.

13. Мазур В. А., Поліщук І. С., Телекало Н.В., Мордванюк М. О. Рослинництво: навчальний посібник (Частина І). Вінниця. ТОВ «Друк», 2020. 352 с.

14. Мазур В. А., Поліщук І. С., Телекало Н.В., Мордванюк М. О. Рослинництво: навчальний посібник (Частина ІІ). Вінниця. ТОВ «Друк», 2020. 284 с.

15. Рослинництво: підручник / В.В. Базалій та ін. Херсон: «Олді+», 2020. 520 с.

16. Цицюра Я. Г., Поліщук М.І., Броннікова Л.Ф. Ґрунтознавство з оновами геології. Частина ІІ. Генезис, класифікація та властивості ґрунтів. Навчальний посібник. Вінниця, ТОВ «Друк плюс», 2020. 676 с.

17. Землеробство: підручник / І. Д. Примак та ін. Київ: Центр навчальної літератури (ЦНЛ), 2020. 578 с.

18. Інтегрований захист рослин: підручник / Писаренко В. М., Піщаленко М. А., Поспєлова Г. Д. та ін. Полтава, 2020. 245 с.

19. Вергелес П. М., Пінчук Н. В., Коваленко Т. М. Карантин рослин: навчальний посібник. Вінниця ВНАУ, 2021. 377 с.

20. Лихочвор В. В., Петриченко В.Ф. Фізіологічна роль елементів живлення та системи удобрення польових культур: підручник. Львів: Українські технології, 2021. 284 с.

ДОДАТОК
до робочої програми 2021-2022 н. р. з навчальної практики ВВЕДЕННЯ ДО МАЙБУТНЬОЇ ПРОФЕСІЇ: НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА З АГРОНОМІЧНИХ ДИСЦИПЛІН

№	Зміст змін	Підстави	Примітки
1	Подано індивідуальні завдання для здобувачів вищої освіти	Проблемно-орієнтоване студентоцентроване навчання відповідно до ОПП	-

Розробник програми:
канд. с.-г. наук, доцент А. В. Дробітько

Завідувач кафедри:
канд. с.-г. наук, доцент Н. В. Нікончук